

Rozdział I. WSTĘP

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej kieruje się głównie zasadą pomocniczości, prowadzi szeroką działalność na rzecz mieszkańców powiatu oraz poprawy warunków ich życia. Działalność ta polega przede wszystkim na wsparciu rodziny, zapewnieniu dzieciom opieki zastępczej oraz na udzielaniu pomocy osobom z niepełnosprawnościami.

Rozdział II. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

1. LICZBA RODZIN ZASTĘPCZYCH I WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW NA RODZINĄ PIECZĘ ZASTĘPCZĄ

1.	Rodzaj rodziny- stan na 31.12.2023 r.	Liczba rodzin	
	spokrewnione	111	
	niezawodowe	46	
	zawodowe	4	
	zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	2	
	zawodowe specjalistyczne	2	
	RDD	5	
	suma	170	
2.	Liczba rodzin zastępczych/ rodzinnych domów dziecka, objętych usługą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej/ORPZ (<u>narastająco od początku roku</u>)	179	
		Koordynator 74	ORPZ 105
	Liczba rodzin zastępczych/ rodzinnych domów dziecka, objętych usługą koordynatora/organizatora rodzinnej pieczy zastępczej (stan na dzień 31.12.2023)	168	
		Koordynator 68	ORPZ 100
3.	Rodzaj rodziny	Liczba dzieci umieszczone w rodzinie	
	rodziny zastępcze spokrewnione	133	
	rodziny zastępcze niezawodowe	59	
	rodziny zastępcze zawodowe, w tym:	16	
	pełniące funkcję pogotowia	10	
	specjalistyczne	2	
	RDD	37	
	suma	257	
4.	Rodzaj rodziny	Liczba dzieci, które zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej w ciągu roku sprawozdawczego	
	rodzina zastępcza spokrewniona	28	
	rodzina zastępcza niezawodowa	18	
	rodziny zastępcze zawodowe, w tym:	6	
	pełniące funkcję pogotowia	13	
	specjalistyczne	0	
	RDD	7	

		suma	72
5.	Rodzaj rodziny		Liczba dzieci do 18 roku życia, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą w ciągu roku sprawozdawczego
	rodzina zastępcza spokrewniona		9
	rodzina zastępcza niezawodowa		9
	rodziny zastępcze zawodowe, w tym:		3
	pełniące funkcję pogotowia		10
	specjalistyczne		0
	RDD		3
		suma	34
6.	Rodzaj rodziny		Osoby pełnoletnie, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą w ciągu roku sprawozdawczego
	rodzina zastępcza spokrewniona		14
	rodzina zastępcza niezawodowa		6
	rodziny zastępcze zawodowe, w tym:		1
	pełniące funkcję pogotowia		0
	specjalistyczne		0
	RDD		1
		suma	22

Tabela nr 1

Wysokość świadczeń dla poszczególnych form rodzinnej pieczy zastępczej.

Rodzaj rodziny zastępczej	Liczba rodzin zastępczych/pomocowych/rdd	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	Łączna wysokość świadczeń dla rodzin zastępczych (w zł)	Wysokość wynagrodzeń z tytułu pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej (w zł)
Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem	111 (dane GUS stan na 31.12.2023)	133 (dane GUS stan na 31.12.2023)	1 358 457,27	-
Rodziny zastępcze niezawodowe	46 (dane GUS stan na 31.12.2023)	59 (dane GUS stan na 31.12.2023)	988 881,66	-
Rodziny zastępcze zawodowe	8, w tym: 4 zawodowe, 2 zawodowe o charakterze pogotowia, 2 zawodowe specjalistyczne (dane GUS stan na 31.12.2023)	28 (dane GUS stan na 31.12.2023)	604 017,12 w tym środki na utrzymanie lokalu	480 421,80
Rodziny pomocowe	5 (dane CAS 2023)	13	8 184,87	7 412,50
Rodzinny dom dziecka	5	37	790 947,48	318 605,28

	(dane GUS stan na 31.12.2023)	(dane GUS stan na 31.12.2023)		
Osoby do pomocy	12 rodzin objętych wsparciem	-	-	568 573,94
Razem			3 750 488,40	1 375 013,52

Tabela nr 2

W 2023 r. **84 dzieci** pochodzących z terenu powiatu świdnickiego zostało umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej (na terenie naszego powiatu - 72 i poza nim - 12), z tego:

- 34 dzieci zostało umieszczonych w rodzinach zastępczych zawodowych i rodzinnych domach dziecka,
- 30 w rodzinach zastępczych spokrewnionych,
- 20 w rodzinach zastępczych niezawodowych.

Zgodnie z art. 73 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej PCPR powierzyło opiekę nad dziećmi 5 rodzinom pomocowym, (w tym 3 rodziny niezawodowe, 1 zawodowa specjalistyczna rodzina zastępcza 1 prowadzący rodzinny domy dziecka). Spośród 179 wszystkich funkcjonujących w przeciągu roku rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka 21 rodzin sprawowały swoją funkcję dla 23 dzieci, które posiadały orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności i tym samym każda z nich otrzymywała zwiększoną comiesięczną pomoc pieniężną z tytułu zwiększonych kosztów utrzymania dzieci.

W 2023 roku na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wydano łącznie 576 decyzji administracyjnych w sprawie przyznania rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych dzieci, dodatku na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności, świadczenia na utrzymanie lokalu mieszkalnego, jednorazowego świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka, dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka, świadczenia na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzenia mającego wpływ na jakość sprawowanej opieki nad dziećmi, na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z remontem domu jednorodzinnego oraz świadczenie na pokrycie niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dzieci.

W ramach kwoty **3 750 488,40 zł** PCPR przyznało następujące świadczenia dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka:

- 1) środki na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka 3 256 199,60 zł;
- 2) środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego – świadczenie otrzymało łącznie 12 rodzin, w tym 4 rodziny zastępcze zawodowe 5 rodzinnych domów dziecka oraz 3 rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego. Łączne wydatki z powyższego tytułu stanowiły kwotę – 311 565,69 zł;
- 3) świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanych dzieci – środki otrzymało 9 rodzin. W ramach przyznanych środków finansowych rodziny zastępcze najczęściej kupowały meble, odzież, łóżeczka wraz z wyposażeniem oraz ręczniki, bieliznę pościelową, wózki i bieliznę do wózka oraz

foteliki do samochodu. Tą formą wsparcia objęto 20 małoletnich a łączne wydatki opiewały na kwotę – 42 188,06 zł;

- 4) świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki otrzymały 5 rodziny. Tą formą wsparcia objęto czworo dzieci na łączną kwotę 11 899,00 zł;
- 5) środki finansowe na dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka otrzymało 11 rodzin (w tym 5 rodziny prowadzące rodzinne domy dziecka, 4 zawodowe rodziny zastępcze i 2 rodziny pełniące funkcję pogotowia rodzinnego.) Łączne wydatki z powyższego tytułu stanowiły kwotę 53 200,00 zł;
- 6) dodatek z tytułu niepełnosprawności dla 21 dzieci, który wypłacany jest przy świadczeniu na dziecko (dodatek dotyczył wszystkich form rodzinnej pieczy zastępczej). Wydatki opiewały na kwotę 62 936,05 zł. Różnica, między dziećmi które posiadają orzeczenie, a które otrzymują dodatek z tytułu niepełnosprawności wynika z faktu, że 2 dzieci uzyskuje zwiększoną pomoc na podstawie ustawy o pomocy społecznej.
- 7) pokrycie niezbędnych wydatków związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu, tą formą wsparcia objęto 1 zawodową rodzinę zastępczą i 1 rodzinny dom dziecka na łączną kwotę 12 500,00 zł;

2. POROZUMIENIA MIĘDZY POWIATAMI W SPRAWIE POBYTU DZIECI W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z treścią art. 191 ust. 1 i ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zachodzi konieczność podpisania przez powiat świdnicki porozumień dotyczących umieszczenia dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

W roku 2023 powiat świdnicki zawarł **21** porozumień, w tym 7 w sprawie dziecka pochodzącego z innych powiatów a przebywających w rodzinie zastępczej na terenie powiatu świdnickiego oraz 14 w sprawie dzieci pochodzących z terenu powiatu.

W 2023 r. 41 dzieci pochodzących z terenu innych powiatów przebywały w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu świdnickiego.

Zobowiązanie innych powiatów na rzecz powiatu świdnickiego z tytułu opłaty za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych w 2023 roku wynosiło **679 489,92 zł**

Zatem w przeciągu roku sprawozdawczego **51 dzieci** pochodzących z terenu powiatu świdnickiego wychowywało się w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka poza terenem naszego powiatu. Łączna kwota wydatków poniesiona w roku 2023 na ich utrzymanie w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka wyniosła **864 683,34 zł**.

Liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej różni się od liczby zawartych porozumień, bowiem większość z tych dzieci została umieszczona w pieczy zastępczej w latach wcześniejszych.

Przyczyną umieszczania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej poza powiatem właściwym do ponoszenia wydatków na ich utrzymanie, jest fakt przejścia opieki nad dziećmi przez krewnych zamieszkujących na terenie innych powiatów oraz występowanie z wnioskiem do sądu rejonowego osób przeszkolonych przez ośrodki adopcyjne w zakresie pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub adopcyjnej. W tych rodzinach umieszczane są dzieci, które mają szansę na pobyt w rodzinach adopcyjnych.

Miejsce umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej	Liczba umieszczonych dzieci	Wydatki/ Dochody (w zł)
Dzieci pochodzące z innych powiatów przebywające w rodzinach zastępczych na terenie powiatu świdnickiego	41	679 489,92 zł.
Dzieci pochodzące z terenu powiatu świdnickiego umieszczone w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka na terenie innych powiatów	51	864 683,34 zł

Tabela nr 3

Wysokość wydatków i dochodów z ww. tytułu determinowana jest przez liczbę dzieci, ich wiek, ich stan zdrowia oraz rodzaj rodziny zastępczej.

3. PEŁNOLETNI WYCHOWANKOWIE POZOSTAJĄCY W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Możliwość pozostania w dotychczasowej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka po uzyskaniu pełnoletniości do ukończenia 25. roku życia, daje pełnoletnim wychowankom zapis art. 37 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Warunkiem jest kontynuowanie nauki i wyrażenie zgody przez rodzinę zastępczą lub osoby prowadzące rodzinny dom dziecka.

W trakcie roku sprawozdawczego w dotychczasowych rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka przebywało **60** pełnoletnich wychowanków. W zależności od typu:

- **39** pełnoletnich wychowanków przebywało w spokrewnionych rodzinach zastępczych,
- **14** pełnoletnich wychowanków przebywało w niezawodowych rodzinach zastępczych,
- **4** pełnoletnich wychowanków przebywało w rodzinnych domach dziecka.
- **3** pełnoletnich wychowanków przebywający w rodzinie zastępczej zawodowej.

W **2023 r.** 18 lat ukończyło **18 dzieci** przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej, w tym: **12** osób podjęło decyzję o pozostaniu w dotychczasowej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka (**w tym 1 osoba w trakcie 2023 r. podjęła decyzję o opuszczeniu rodziny zastępczej**), a pozostałe **6** osób opuściły rodzinną pieczę zastępczą.

W **2023 r.** wydano na rzecz wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej **91** decyzji administracyjnych, w tym:

- w przedmiocie przyznania świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania osoby pełnoletniej przebywającej w rodzinnej pieczy zastępczej - **14** decyzji
- w przedmiocie przyznania świadczenia na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania osoby pełnoletniej przebywającej w rodzinnej pieczy zastępczej - **1** decyzja
- w **16** przypadkach wygaszono rodzinie zastępczej decyzję przyznającą świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania osoby pełnoletniej spowodowanych opuszczeniem rodziny lub rezygnacją z nauki pełnoletniego wychowanka
- wydano **1** decyzje zmieniającą formę sprawowanej pieczy zastępczej z rodziny niezawodowej na rodzinę zawodową
- w przedmiocie zmiany decyzji w rodzinnej pieczy zastępczej wydano **48** decyzji (waloryzacja świadczeń)
- wydano **6** decyzji w sprawie uznania świadczeń za nienależnie pobrane
- następstwem pobrania świadczeń pomimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do ich wypłacania, była konieczność wszczęcia **5** postępowań

administracyjnych w przedmiocie ustalenia nienależnie pobranych świadczeń na łączną kwotę **6 732,13 zł** do spłaty wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

4. POMOC DLA OSÓB USAMODZIELNIONYCH Z RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

W **2023 r.** pod opieką powiatu świdnickiego pozostawało **46** osób usamodzielnianych z rodzinnej pieczy zastępczej. Łączne wydatki z tego tytułu stanowiły kwotę **314 693,18 zł**. Środki te zostały wykorzystane na: pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, pomoc pieniężną na usamodzielnienie oraz pomoc pieniężną na zagospodarowanie.

Wydano łącznie **77** decyzji w zakresie świadczeń przysługujących osobom usamodzielnianym, w tym:

- **5** osobom wydano decyzję na kontynuowanie nauki
- **5** wychowankom uchylono decyzje w sprawie przyznania ww. pomocy ze względu na skreślenie z listy uczniów/słuchaczy szkoły lub rezygnację z dalszego kontynuowania nauki
- **19** osobom wydano decyzję przyznającą pomoc na usamodzielnienie
- **18** osobom wydano decyzję przyznającą pomoc na zagospodarowanie
- **19** decyzji w zakresie zmiany decyzji (waloryzacja świadczeń)
- **6** osobom wydano decyzję uznające świadczenie za nienależnie pobrane
- **5** osobom usamodzielnianym wydano decyzję w przedmiocie nienależnie pobranych świadczeń na łączną kwotę **10 008,67 zł**. Wszczęte w tej sprawie postępowania były konsekwencją wypłaty świadczeń pomimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do ich wypłacania (tj. zaprzestania kontynuowania nauki przez osobę usamodzielnianą bez zgłoszenia tej zmiany).

Odnosząc się do pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, wydatki z tego tytułu w **2023 r.** wyniosły **131 220,18 zł**. Z tej formy wsparcia skorzystało **24** wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej.

W roku **2023** pomoc pieniężną na usamodzielnienie otrzymało **21** podopiecznych. Łączna kwota przyznanych świadczeń wyniosła **143 225,00 zł**. Pomoc pieniężną na zagospodarowanie otrzymało **20** wychowanków. Łączna kwota przyznanych świadczeń wyniosła **40 248,00 zł**.

Środki finansowe zostały wykorzystane m. in. na przeprowadzenie remontu, zakup urządzeń domowych i materiałów niezbędnych do wyposażenia mieszkania, zakup pomocy naukowych, pokrycia kosztów prawa jazdy oraz zakupu auta.

Powyższe informacje obrazuje tabela nr 4.

Rodzaj pomocy pieniężnej dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych	Liczba pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych objętych pomocą	Łączna wysokość świadczeń (w zł)
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	24	131 220,18 zł
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	21	143 225,00 zł
Pomoc pieniężna na zagospodarowanie w formie rzeczowej	20	40 248,00 zł
Razem		314 693,18 zł

Tabela nr 4.

W 2023 r. nie wpłynął żaden wniosek o udzielenie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych w formie korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym, które

zabezpiecza okresowo potrzeby mieszkaniowe wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.

5. ODPLATNOŚĆ SAMORZĄDÓW GMINNYCH ZA ODPLATNOŚĆ SAMORZĄDÓW GMINNYCH ZA POBYT DZIECI W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

W myśl art. 191 ust. 9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej: „w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości: 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej”.

W oparciu o powyższy zapis gminy partycypowały w kosztach pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w następujących wysokościach:

- 1) Gmina Miejska Świdnica – (95 dzieci) – **509 685,45 zł**,
- 2) Gmina Świebodzice – (49 dzieci) – **222 699,60 zł**,
- 3) Gmina Strzegom – (51 dzieci) – **224 701,39 zł**,
- 4) Gmina Jaworzyna Śląska – (22 dzieci) - **93 847,22 zł**,
- 5) Gmina Żarów – (16 dzieci) – **125 338,30 zł**,
- 6) Gmina Wiejska Świdnica – (26 dzieci) – **109 489,82 zł**,
- 7) Gmina Dobromierz – (6 dzieci) – **38 606,30 zł**,
- 8) Gmina Marcinowice – (7 dzieci) – **24 206,76 zł**.

Razem: **1 348 574,84 zł**

Łączne zobowiązania samorządów gminnych stanowią kwotę **1 782 120,28 zł**, z czego kwota **1 348 574,84 zł** dotyczyła wypłaconych świadczeń a **433 545,44 zł** wypłaconych wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla zawodowych rodzin zastępczych, RDD, osób do pomocy oraz rodzin pomocowych oraz kosztów objęcia rodziny zastępczej opieką koordynatora (od 1 lutego 2023 r. w związku z nowelizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

6. ODPLATNOŚĆ RODZICÓW BIOLOGICZNYCH ZA POBYT DZIECI W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 177) oraz uchwały Nr XXV/193/2016 Rady Powiatu w Świdnicy z dnia 26 października 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej oraz w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2016 r. poz. 4925 z późn. zm.), w 2023 r. **wydano 303 decyzje administracyjne** regulujące odpłatność rodziców biologicznych, za pobyt ich dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

W związku z kolejnymi rozstrzygnięciami sądów administracyjnych w kwestii ponoszenia przez rodziców kosztów pobytu dziecka w pieczy zastępczej od 2016 r. stosuje się zasadę, że stroną postępowania administracyjnego dotyczącego opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej są oboje rodzice dziecka, a decyzja administracyjna w tym zakresie reguluje prawa i obowiązki obojga. Przeprowadza się więc jedno postępowanie z udziałem obojga rodziców

i wydaje jedno rozstrzygnięcie, o którym stanowi art. 104 kpa – skierowane do obojga rodziców dziecka.

Stosując ww. przepisy i uregulowania wydano:

- **143** decyzje o odstąpieniu od ustalenia odpłatności,
- **7** decyzji o odmowie odstąpienia od ustalenia odpłatności,
- **10** decyzji ustalających odpłatność,
- **1** decyzję umarzającą należność pieniężną,
- **1** decyzję zmieniającą poprzednio wydane rozstrzygnięcie,
- **1** decyzję uchylającą poprzednio wydane rozstrzygnięcie,
- **140** decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie.

W ciągu roku sprawozdawczego wydano **4 postanowienia zawieszające postępowania** w przedmiocie opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Podstawa zawieszenia miała charakter obligatoryjny, gdyż rozpatrzenie spraw i wydanie decyzji uzależnione było od uprzedniego rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego przez inny organ.

Łącznie z tytułu odpłatności za pobyt dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej (po pomniejszeniu o część należną gminom partycypującym w kosztach utrzymania dzieci) uzyskano kwotę **42.953,15 zł** oraz **5.756,26 zł** odsetek z tytułu nieterminowych wpłat.

W ciągu roku sprawozdawczego w stosunku do **27 rodziców biologicznych** prowadzono postępowania w sprawie opłaty za pobyt dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej przy udziale kuratora dla osoby nieobecnej tj. nieznannej z miejsca pobytu. Obowiązek wystąpienia do sądu z wnioskiem o wyznaczenie przedstawiciela dla osoby nieobecnej nakłada na organ administracji publicznej art. 34 Kodeksu postępowania administracyjnego.

W myśl art. 38 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w 2013 r. rozpoczęto proces wytaczania powództw o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. W trakcie roku sprawozdawczego z pozwem o alimenty wystąpiono w stosunku do **36** rodziców biologicznych.

7. PODSUMOWANIE WYDATKÓW/DOCHODÓW NA RODZINĄ PIECZĘ ZASTĘPCZĄ

W związku z pobytem dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej wydatki w roku **2023** stanowiły kwotę **6 304 878,44 zł** i przedstawiały się następująco:

- 1) wydatki na świadczenia dla dzieci w wysokości **3 750 488,40 zł.**
- 2) wydatki na wynagrodzenia rodzinnych form pieczy zastępczej w wysokości **1 375 013,52 zł,**
- 3) wydatki na pomoc dla usamodzielnionych wychowanków pieczy rodzinnej w wysokości **314 693,18 zł,**
- 4) wydatki z tytułu pobytu dzieci w rodzinnych formach pieczy poza powiatem w wysokości **864 683,34 zł**

Uzyskane za **2023** r. dochody stanowią kwotę **2 539 960,66 zł**, na którą składają się:

- 1) odpłatność za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy w wysokości **42.953,15 zł** oraz **5.756,26 zł** odsetek z tytułu nieterminowych wpłat,
- 2) nienależnie pobrane świadczenia w wysokości **29 641,05 zł,**
- 3) zobowiązania samorządów gminnych w wysokości **1 782 120,28 zł,**
- 4) zobowiązania innych powiatów za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy na terenie powiatu świdnickiego w wysokości **679 489, 92 zł.**

ROZDZIAŁ III. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

1. POBYT DZIECI W INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Instytucjonalna piecza zastępcza na terenie Powiatu Świdnickiego w roku 2023 organizowana była przez Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Świdnicy, oraz przez Fundację Ziemi Świdnickiej SKSK, która na zlecenie powiatu świdnickiego prowadzi dwie placówki typu socjalizacyjnego Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza Chata „SKSK” oraz jedną placówkę typu rodzinnego Placówce Opiekuńczo -Wychowawczej Chatka „SKSK”. W ubiegłym roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu świdnickiego przebywało łącznie **124** osób, w tym:

- a) Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych objął opieką łącznie 75 dzieci w tym 1 dziecko pochodzące z terenu innego powiatu,
- b) w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych Chata „SKSK” przebywało łącznie 34 dzieci, w tym 1 dziecko pochodzące z terenu innego powiatu,
- c) w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Chatka „SKSK” przebywało łącznie 15 dzieci.

W ubiegłym roku **52** dzieci pochodzących z terenu powiatu świdnickiego przebywało w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza terenem naszego powiatu, tj.:

- powiat krasnostawski 6 dzieci
- powiat wałbrzyski 11 dzieci
- powiat tarnobrzeski 1 dziecko
- powiat strzeliński 2 dzieci
- powiat wołowski 12 dzieci
- powiat przemyski 3 dzieci
- miasto wałbrzych 2 dzieci
- powiat kazimierski 7 dzieci
- powiat oleśnicki 4 dzieci
- powiat opatowski 1 dziecko
- powiat kaliski 3 dzieci

W 2023 roku umieszczenia w instytucjonalnej pieczy zastępczej wymagało **62** dzieci pochodzących z terenu powiatu świdnickiego, w tym:

- 11 z rodzinnej pieczy zastępczej,
- 51 z rodziny naturalnej.

Skierowania wydane zostały dla 55 dzieci w tym , w tym dla 12 małoletnich, którzy z powodu braku miejsc w roku poprzednim (2022 r.) nie zostali umieszczeni w pieczy zastępczej. Skierowania wydano do następujących placówek:

- Zespół Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych w Świdnicy: 20 dzieci
- Chata „SKSK” w Świdnicy, ul. Sikorskiego: 3 dzieci
- Chata „SKSK” w Świdnicy, ul. Wielecka: 2 dzieci
- Chatka „SKSK” w Świdnicy, ul. Kolberga: 6 dzieci
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Wiosna” w Krzydlinie Małej: 8 dzieci
- Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Oleśnicy: 4 dzieci
- Mieszkanie dla Dzieci i Młodzieży w Kazimierzy Wielkiej: 7 dzieci
- Placówka Opiekuńczo – Wychowawczych w Opatowie 1 dziecko
- Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Kaliszu: 3 dzieci
- Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza w Strzelinie: 1 dziecko .

Dla 19 dzieci z powodu braku miejsc w pieczy zastępczej nie sporządzono skierowań, wobec czego mimo wydanego postanowienia sądowego przebywali w domach rodzinnych.

W roku sprawozdawczym umieściliśmy w placówce 1 dziecko pochodzące spoza powiatu świdnickiego. Umieszczenie miało charakter interwencyjny. Dziecko pochodziło z Kalisza. Jego pobyt w placówce trwał ok 3 h, placówka nie wykazała kosztów z tytułu jego pobytu a dziecko tego samego dnia zostało odebrane przez krewnych.

Zgodnie z art. 191 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej: powiat na terenie którego funkcjonuje mogąca przyjąć dziecko (...) placówka opiekuńczo-wychowawcza, zawiera z powiatem właściwym ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w pieczy zastępczej porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu w wysokości wydatków.

Powiat Świdnicki w roku 2023 zawarł: 20 porozumień w powyższej sprawie. Koszty związane z pobytem pozostałych dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej poza powiatem świdnickim regulowane były na podstawie porozumień zawartych w latach wcześniejszych, bądź bez zawierania porozumień w sytuacjach zgodnych z art. 191 ust. 8, ust. 12 ww. ustawy, na podstawie przesyłanych not obciążeniowych. Wydatki powiatu świdnickiego w związku z pobytem dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów w roku 2023 wyniosły **2.623.247,85 zł**.

W ubiegłym roku powiat świdnicki obejmował opieką łącznie 2 dzieci, za które miesięczne wydatki na utrzymanie regulowały inne powiaty, tj.:

- powiat górowski - 1 dziecko
- powiat dzierzoniowski - 1 dziecko

Zgodnie z art. 191 ust. 1 pkt. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej: powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Wobec powyższego zobowiązania ww. powiatów względem powiatu świdnickiego przedstawiały się następująco:

- powiat górowski: 84.173,56 zł
- powiat dzierzoniowski: 48.830,32 zł

Zobowiązania ww. powiatów w łącznej kwocie 133.003,88 zł.

W ubiegłym roku można było zaobserwować odpływ wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej, z następujących powodów:

- 1) usamodzielnienia się wychowanków - 8 osób
- 2) powrotu dzieci pod opiekę rodziców biologicznych - 11 podopiecznych,
- 3) umieszczenia dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej - 7 dzieci
- 4) umieszczanie w instytucjonalnej pieczy zastępczej innego typu – 1 dziecko
- 5) umieszczenie w zakładzie opiekuńczo - leczniczym – 1 dziecko
- 6) przysposobienie – 8 dzieci

2. ODPLATNOŚĆ SAMORZĄDÓW GMINNYCH ZA POBYT DZIECI W INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

W myśl art. 191 ust. 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej: „w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej (...) gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed

umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiedni wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt. 2 w wysokości 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej oraz 50% w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.” Stąd też udział gmin w finansowaniu pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przedstawiał się następująco:

- 1) Gmina Miejska Świdnica – 986.305,55 zł (51 dzieci)
- 2) Gmina Strzegom – 957.875,68 zł (41 dzieci)
- 3) Gmina Świebodzice – 222.487,55 zł (17 dzieci)
- 4) Gmina Dobromierz – 77.964,07 zł (9 dzieci)
- 5) Gmina Żarów – 102.927,64 zł (6 dzieci)
- 6) Gmina Jaworzyna Śląska – 121.698,29 zł (12 dzieci)
- 7) Gmina Marcinowice – 141.984,02 zł (8 dzieci)
- 8) Gmina Wiejska Świdnica – 123.159,08 zł (8 dzieci)

Łączne zobowiązania samorządów gminnych stanowiły kwotę **2.734.401,88 zł.**

3. ODPLATNOŚĆ RODZICÓW BIOLOGICZNYCH ZA POBYT DZIECI W INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 177) oraz uchwały Nr XXV/193/2016 Rady Powiatu w Świdnicy z dnia 26 października 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej oraz w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2016 r. poz. 4925 z późn. zm.), w 2023 r. **wydano 178 decyzji administracyjnych** regulujących odpłatność rodziców biologicznych, za pobyt ich dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W związku z kolejnymi rozstrzygnięciami sądów administracyjnych w kwestii ponoszenia przez rodziców kosztów pobytu dziecka w pieczy zastępczej od 2016 r. stosuje się zasadę, że stroną postępowania administracyjnego dotyczącego opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej są oboje rodzice dziecka, a decyzja administracyjna w tym zakresie reguluje prawa i obowiązki obojga. Przeprowadza się więc jedno postępowanie z udziałem obojga rodziców i wydaje jedno rozstrzygnięcie, o którym stanowi art. 104 kpa – skierowane do obojga rodziców dziecka.

Stosując ww. przepisy i uregulowania wydano:

- **81** decyzji odstępujących od ustalenia odpłatności,
- **1** decyzję o odmowie odstąpienia od ustalenia odpłatności,
- **9** decyzje ustalające odpłatność,
- **3** decyzje odmawiające umorzenia należności pieniężnych,
- **5** decyzje zmieniające poprzednio wydane rozstrzygnięcie,
- **3** decyzje wygaszające poprzednio wydane rozstrzygnięcie,
- **76** decyzji umarzających postępowanie w sprawie.

Łącznie z tytułu odpłatności za pobyt dzieci w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej (po pomniejszeniu o część należną gminom partycypującym w kosztach utrzymania dzieci) uzyskano kwotę **20.771,94 zł** oraz **5.774,94 zł** odsetek z tytułu nieterminowych wpłat.

W ciągu roku sprawozdawczego w stosunku do **9 rodziców biologicznych** prowadzono postępowania w sprawie opłaty za pobyt dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej przy udziale kuratora dla osoby nieobecnej tj. nieznannej z miejsca pobytu. Obowiązek wystąpienia

do sądu z wnioskiem o wyznaczenie przedstawiciela dla osoby nieobecnej nakłada na organ administracji publicznej art. 34 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177) „kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest obowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych, w przypadku, gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok”. W ubiegłym roku tutejsza jednostka wystąpiła do Sądu Rejonowego w Świdnicy III Wydział Rodzinny i Nieletnich z **26** pozwami alimentacyjnymi na rzecz 27 dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

4. POMOC DLA PEŁNOLETNICH WYCHOWANKÓW PLACÓWEK OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH ORAZ PLACÓWEK RESOCJALIZACYJNYCH

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadaniem tutejszego Centrum jest udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom, którzy opuścili placówki opiekuńczo-wychowawcze, zaś w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej PCPR udziela wsparcia pełnoletnim wychowankom opuszczającym młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii oraz zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich. Ww. osobom przysługuje analogiczna pomoc jak wychowankom rodzin zastępczych. W **2023 r.** PCPR udzielił wsparcia **19** pełnoletnim wychowankom, w tym **18** osobom z placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz **1** z placówek resocjalizacyjnych (MOS, MOW, ZP) W **2023 r.** pełnoletnim wychowankom ww. typów placówek wypłacono świadczenia w łącznej wysokości: **135 405,24 zł**, w tym:

- 1) pomoc na kontynuowanie nauki w wysokości: **31 302,24 zł**,
- 1) pomoc na usamodzielnienie w wysokości: **77 044,00 zł**,
- 2) pomoc na zagospodarowanie w wysokości: **27 059,00 zł**.

Poniższe tabele obrazują rodzaj udzielonej pomocy dla wychowanków z poszczególnych rodzajów placówek z uwzględnieniem liczby osób oraz poniesionych wydatków.

Tabela nr 5: Rodzaj pomocy oraz wydatki dla wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i resocjalizacyjnych.

Rodzaj pomocy pieniężnej dla pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.	Liczba pełnoletnich wychowanków placówek objętych pomocą	Łączna wysokość świadczeń (w zł)
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	8	31 302,24 zł
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	10	77 044,00 zł
Pomoc pieniężna na zagospodarowanie	14	27 059,00 zł
Razem		135 405,24 zł

Tabela nr 5

W roku **2023** wydano łącznie **38 decyzji** w zakresie świadczeń przysługujących pełnoletnim wychowankom, w tym decyzji regulujących prawo do pomocy na kontynuowanie nauki:

- **4** decyzje przyznające pomoc na kontynuowanie nauki,
- **6** decyzji uchylających przyznaną pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki,
- **3** decyzje zmieniające prawo do pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki (waloryzacja świadczeń)

- 3 decyzje uznające pobrane świadczenie za nienależnie pobrane,
- 2 decyzje określające wysokość nienależnie pobranych świadczeń na kontynuowanie nauki na łączną kwotę **5 153,80 zł**. Wszczęte w tej sprawie postępowania były konsekwencją wypłaty świadczeń pomimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do ich wypłacania (tj. zaprzestania kontynuowania nauki przez osobę usamodzielnianą bez zgłoszenia tej zmiany)
- 11 decyzji w przedmiocie przyznania pomocy na zagospodarowanie
- 8 decyzji przyznających pomoc pieniężną na usamodzielnienie
- wydano 1 decyzję w sprawie umorzenia postępowania administracyjnego w kwestii zmiany decyzji przyznającej pomoc na kontynuowanie nauki.

W roku **2023 r.** w zakresie korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym nie udzielono pomocy dla osób opuszczających instytucjonalną pieczę zastępczą.

5. MIESZKANIE CHRONIONE DLA OSÓB USAMODZIELNIONYCH Z PIECZY ZASTĘPCZEJ

Mieszkanie chronione przeznaczone jest dla usamodzielniających się pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych, pochodzących z powiatu świdnickiego, którzy nie mają możliwości powrotu do swojej rodziny, nie mogą nadal zamieszkiwać w placówce lub z osobami, które stanowiły rodzinę zastępczą, wymagają wsparcia w procesie usamodzielnienia poprzez umieszczenie w mieszkaniu chronionym.

W roku 2023 r. w dalszym ciągu w strukturze PCPR w Świdnicy funkcjonowało jedno mieszkanie chronione w Świebodzicach, przy Alejach Lipowych. W okresie sprawozdawczym z mieszkania chronionego nie skorzystał żaden z wychowanków z uwagi na remont pomieszczeń.

+Wydatki na realizację ww. zadania w 2023 r. stanowiły kwotę **7 290,58 zł**. Środki zostały wykorzystane na opłaty z tytułu czynszu i najmu lokalu, opłaty za media, w tym ogrzewanie, gaz, energię elektryczną, wodę i ścieki. W roku 2023 nie ustalano odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym z uwagi na brak wychowanków.

6. PODSUMOWANIE WYDATKÓW/DOCHODÓW NA INSTYTUCJONALNĄ PIECZĘ ZASTĘPCZĄ

W związku z pobytem dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej wydatki w roku 2023 stanowiły kwotę **9 543 253, 93 zł** i przedstawiały się następująco:

- 1) wydatki Zespołu Placówek Opiekuńczo- Wychowawczych w wysokości **4 552 838, 98 zł**,
- 2) wydatki związane z umową nr 1/2016 na realizację zadania z zakresu pomocy społecznej z dnia 5 stycznia 2016 r. zawartą pomiędzy Powiatem a Fundacją Ziemi Świdnickiej „SKSK”, prowadzącą dwie Całodobowe Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze „Chata SKSK” oraz umową nr 4/2021 z dnia 29 czerwca na prowadzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego – łączny koszt w wysokości **2 231 761, 86 zł**,
- 3) wydatki związane z pobytem dzieci w placówkach poza terenem powiatu świdnickiego w wysokości **2 623 247, 85 zł**
- 4) świadczenia pieniężne dla pełnoletnich wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej w wysokości **135 405, 24 zł**,

Uzyskane za **2023 r.** dochody stanowią kwotę **2 789 103,60 zł**, na którą składają się:

- 1) odpłatność za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w wysokości **20 771, 94 zł oraz 5 774, 94 zł odsetek** z tytułu nieterminowych wpłat,
- 2) nienależnie pobrane świadczenia w wysokości **6 304,99 zł**,
- 3) zobowiązania innych powiatów za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy na terenie powiatu świdnickiego w wysokości **133 003, 88 zł**
- 4) zobowiązania samorządów gminnych za pobyt dzieci w placówkach w wysokości **2 623 247, 85 zł**.

7. POTRZEBY W ZAKRESIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

- 1) Kontynuowanie działań w zakresie promocji rodzinnej pieczy zastępczej celem pozyskania nowych kandydatów na rodziny zastępcze,
- 2) Organizowanie szkoleń, grup wsparcia, superwizji dla rodzin zastępczych oraz pracowników PCPR,
- 3) Zapewnienie wsparcia psychologicznego, pedagogicznego, socjalnego oraz prawnego dla rodzin zastępczych,
- 4) Udzielanie wsparcia i pomocy osobom pełnoletnim, które opuściły placówki.
- 5) Uruchomienie na terenie powiatu kolejnej placówki typu rodzinnego, celem zabezpieczenia miejsc dla dzieci wymagających opieki i wychowania,
- 6) Kontynuowanie współpracy z podmiotami z sądem, ops, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia i innymi podmiotami wspierającymi dziecko i rodziną,
- 7) Kontynuowanie współpracy z innymi powiatami w zakresie poszukiwania miejsc w pieczy zastępczej.

ROZDZIAŁ IV. INTERWENCJA KRYZYSOWA

1. POMOC SPECJALISTYCZNA

Usługi w zakresie interwencji kryzysowej są realizowane przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy, zwanym dalej „OIK”. Siedziba OIK znajduje się w Świdnicy przy ul. Żeromskiego 16/8. Zakres usług obejmuje interwencję kryzysową, wsparcie, poradnictwo, pomoc psychologiczną, pomoc pedagogiczną, pomoc terapeutyczną o charakterze krótkoterminowym i konsultacje prawne. W 2023 roku, od miesiąca czerwca do listopada, Ośrodek **dotatkowo prowadził wsparcie świadczone przez interwenta kryzysowego w ramach porozumienia o wykonywaniu świadczeń wolontarystycznych.**

W 2023 roku w OIK udzielono **1 221 konsultacji**.

W konsultacjach wzięły udział osoby z rozbiciem na poszczególnych specjalistów.

1. wsparcie psychologiczno-terapeutyczne – **222 osoby**
2. poradnictwo pedagogiczne – **161 osób**
3. poradnictwo interwenta kryzysowego – **15 osób**
4. poradnictwo prawne – **48 osób**.

Z pomocy OIK w 2023 r. skorzystało **446 osób**. Przedmiotem pracy specjalistów OIK były:

- 1) konflikty par, małżeńskie, rodzinne, problemy wychowawcze (zwłaszcza związane z konfliktami pomiędzy rodzicami oraz nauką w szkole);
- 2) stany depresyjne, kryzys emocjonalny ;
- 3) próby samobójcze i myśli suicydalne, trudności emocjonalne i nieumiejętność radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych (w tym śmierci osób najbliższych, inne zdarzenia traumatyczne);

- 4) problem opieki nad osobami chorymi psychicznie oraz niepełnosprawnymi intelektualnie, trudności w radzeniu sobie z osobą chorą psychicznie w domu;
- 5) sprawy dotyczące władzy rodzicielskiej, alimentów, dziedziczenia, spadku, rozwodu, ubezwłasnowolnienia;
- 6) badania pedagogiczne kandydatów na rodziny zastępcze wraz z przygotowaniem opinii o ich predyspozycjach do pełnienia niniejszej funkcji,

W trakcie ubiegłego roku prowadzono także stałą współpracę z Ośrodkami Pomocy Społecznej, Policją, z Sądem Rejonowym – III Wydziałem Rodzinnym, z Prokuraturą Rejonową w Świdnicy oraz innymi instytucjami świadczącymi pomoc w zakresie wsparcia i pomocy.

2. MIESZKANIE INTERWENCYJNE

W 2023 r. przy OIK nadal funkcjonowało Mieszkanie Interwencyjne przy ul. Żeromskiego 16/9 w Świdnicy. Mieszkanie przeznaczone jest dla osób samotnych i osób z dziećmi, rodzin pochodzących z terenu powiatu świdnickiego, które znalazły się w sytuacji kryzysowej, są zagrożone przemocą domową lub są ofiarami przemocy domowej.

W 2023 roku z pobytu skorzystało **3 osoby dorosłe i 4 dzieci**. Wszystkie osoby znajdowały się w trudnej sytuacji życiowej lub były ofiarami przemocy. Trzy osoby skorzystały także z pomocy psychologicznej, pedagogicznej lub prawnej, wg indywidualnych potrzeb.

Koszty związane z funkcjonowaniem mieszkania interwencyjnego włączone były w ogólne koszty funkcjonowania OIK.

3. ODDZIAŁYWANIA KOREKCYJNO-EDUKACYJNE

Dzięki uzyskanym środkom finansowym z Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego w 2023 r., w wysokości **18.000,00 zł** kontynuowano realizację Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie. Przeprowadzono Oddziaływania dla dwóch grup beneficjentów, tj.:

- I Edycję dla Rodziców stosujących przemoc wobec dzieci,
- I Edycję dla Osób stosujących przemoc wobec dorosłych członków rodziny.

W trakcie realizacji programu odbyły się konsultacje indywidualne w wymiarze 24h, w których uczestniczyło 14 mężczyzn i 10 kobiet. Ostatecznie w części warsztatowej uczestniczyło 24 osoby, które podpisały kontrakty. Wg wytycznych program zakończyło 6 osób. Zrealizowano 120 h zajęć grupowych (60 h każda z dwóch grup). Uczestnikom przekazano informacje teoretyczne na temat zachowań przemocowych i sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Część korekcyjna ukierunkowana była na zdobycie umiejętności zaprzestania przemocy, trening umiejętności społecznych oraz naukę konstruktywnego rozwiązywania sporów i korzystania ze wsparcia społecznego. Podczas zajęć grupowych i na ich zakończenie, została przeprowadzona ankieta ewaluacyjna.

W trakcie trwania programu i po jego zakończeniu prowadzono monitoring efektów poprzez dwa elementy, tj. kontakt bezpośredni i telefoniczny z uczestnikami oraz przeprowadzono ankietę końcową z beneficjentami oddziaływań. Ponadto PCPR dwukrotnie wystąpił na piśmie do OPS-ów i Policji w sprawie funkcjonowania uczestników w środowisku zamieszkania. Monitoring dotyczył także uczestników Programu Korekcyjno – Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w latach 2020 - 2022. Łącznie monitoringiem zostało objętych **70 osób**.

4. PROGRAMY

W 2023 r. obowiązywały 3 programy dotyczące obszaru przeciwdziałania przemocy, tj.:

- 1) Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w powiecie świdnickim na lata 2023-2027,
- 2) Powiatowy Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2021-2023,
- 3) Powiatowy program profilaktyczny w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą na lata 2022- 2024.

W 2023 r. rozpoczęto prace nad przygotowaniem nowego Powiatowego Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2024-2027 . W ramach prac dokonano diagnozę na terenie powiatu świdnickiego w zakresie szeroko rozumianego tematu zjawiska przemocy domowej. Program przyjęto w 2024 r.

Podsumowanie wydatków na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Łączne koszty podejmowanych działań w ramach interwencji kryzysowej w 2023 r. stanowiły kwotę **498 118,27 zł** na którą składają się koszty związane z:

- 1) wynagrodzenia pracowników zatrudnionych na umowę o pracę, umowę zlecenie + pochodne od wynagrodzeń,
- 2) oraz koszty administracyjne OIK i eksploatacji mieszkania interwencyjnego.

5. DZIAŁANIA W ZAKRESIE INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

W 2023 roku realizowano:

- a) podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników OIK poprzez udział w działaniach edukacyjnych , tj.
 - Warsztaty: „Budowanie odporności emocjonalnej cz. II” – 3 osoby,
 - Warsztaty: „Praca z osobą doświadczającą przemocy” – 3 osoby,
 - Warsztaty: „Cztery ściany” – 2 osoby,
 - Konferencja: „Nie instytucja. Dom dla Młodzieży. Debiut w rozwiązywaniu problemu bezdomności” – 1 osoba,
 - Szkolenie: „Trudne sytuacje w pracy urzędu. Jak reagować na skargi, wzburzenie i krytykę” – 1 osoba,
 - „Emocje i budowanie odporności psychicznej dzieci, młodzieży i dorosłych. Profilaktyka zachowań trudnych” – 2 osoby,
 - Webinar: „#10 sekund - rola dorosłego w kontekście przeciwdziałania przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży” – 1 osoba,
 - Webinar: „Kampania 19 dni – prawne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie” – 1 osoba,
 - „Zmiany w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz procedury interwencyjnego zabezpieczenia dziecka” – 1 osoba,
 - Szkolenie „System pieczy zastępczej 2023!” – 1 osoba,
 - Szkolenie „Kryzysy w życiu dzieci i młodzieży. Psychotraumatologia – wprowadzenie do zagadnienia” – 1 osoba,
 - Szkolenie: „Emocje i budowanie odporności psychicznej. Profilaktyka zachowań trudnych” –1 osoba,

- Szkolenie: „Przeciwdziałanie przemocy (domowej) po nowemu! Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” – 2 osoby,
 - Szkolenie prowadzone metodą warsztatowo – superwizyjną: „Diagnoza psychologiczna dziecka wykorzystanego seksualnie oraz jego rodziny” – 2 osoby,
 - Szkolenie: „Jak pomagać, by nie krzywdzić osób z doświadczeniem przemocy seksualnej, w tym gwałtu.” – 2 osoby,
 - Seminarium poświęcone poprawie funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy domowej w naszym mieście – 1 osoba,
 - Konferencja: „Projekt w zakresie rozwoju interwencji kryzysowej oraz przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy w rodzinie” – 1 osoba,
 - Studia podyplomowe „Pomoc psychologiczna i interwencje kryzysowe” – 1 osoba.
- b) prowadzono współpracę z Zespołem ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej w zakresie realizacji wsparcia dla rodzin zastępczych (udostępnienie pomieszczeń dla psychologów, pedagogów, doradcy zawodowego, do prowadzenia Superwizji i Grupy Wsparcia dla rodzin zastępczych oraz spotkań dla rodziców biologicznych z dziećmi, umieszczony w pieczy zastępczej),
- c) przeprowadzono oddziaływania korekcyjno - edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie, tj. I Edycja/2023 dla Rodziców stosujących przemoc wobec dzieci oraz I Edycja/2023 dla Osób stosujących przemoc wobec dorosłych członków rodziny,
- d) udzielano wsparcia w formie poradnictwa prowadzonego przez interwenta kryzysowego,
- e) prowadzono działania profilaktyczne poprzez organizację „Szkoły dla rodziców i wychowawców” (II Edycje dla 2 grup po 15 osób).
- f) uczestniczono w Kampanii 19 Dni Przeciwko Przemocy i Krzywdzeniu Dzieci i Młodzieży. W ramach Kampanii zrealizowano:

- konkurs plastyczny dla wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej „Nie bądź obojętny – reaguj na przemoc” (wpłynęło 51 prac plastycznych, 10 uczestników uhonorowano kartami prezentowymi do „Empik” w łącznej wysokości 1.100,00 zł),
- warsztaty edukacyjne dla dzieci i młodzieży z Powiatu Świdnickiego „Reagujemy – nie krzywdzimy” (I LO w Świdnicy, Zespół Szkół nr 1 w Świdnicy, Zespół Szkół Mechanicznych w Świdnicy oraz Zespół Szkół w Żarowie),
- spotkanie edukacyjne z seniorami „Reagujemy na przemoc” w tym podpisano Partnerstwo lokalne ze Świdnickim Uniwersytetem III Wieku (15 osób) oraz z Uniwersytetem III Wieku w Żarowie (6 osób).

W ramach niniejszej Kampanii pracownicy OIK brali udział w webinarium, umieszczano merytoryczne informacje na stronie internetowej PCPR, Starostwa Powiatowego oraz koncie FB.

6. POTERZEBY W ZAKRESIE INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

- a) kontynuowanie współpracy z podmiotami działającymi w obszarze wsparcia rodziny oraz prowadzenie specjalistycznego wsparcia w OIK,
- b) kontynuacja pomocy w formie grupy wsparcia dla kobiet o charakterze otwartym,
- c) realizacja trzech edycji „Szkoły dla rodziców i wychowawców”,
- d) realizacja programów wzmacniających kompetencje wychowawcze oraz programów profilaktycznych, poprzez pozyskiwanie środków zewnętrznych,

- e) realizacja oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, tj. dla rodziców stosujących przemoc wobec dzieci (dwie edycje) oraz osób stosujących przemoc wobec dorosłych członków rodziny (jedna edycja),
- f) realizacja oddziaływań psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- g) kontynuowanie funkcjonowania mieszkania interwencyjnego,
- h) udział pracowników OIK w szkoleniach związanych z poszerzaniem wiedzy o nowych uregulowaniach prawnych dotyczących przemy domowej oraz podnoszących kompetencje, szczególnie w zakresie interwencji kryzysowej,
- i) zatrudnienie interwenta kryzysowego w celu poszerzenia oferty OIK,
- j) zatrudnienie dodatkowego pracownika do obsługi administracyjnej OIK w związku ze zmianami w ustawie o przeciwdziałaniu przemy domowej,
- k) udział OIK w kampaniach społecznych z zakresu przeciwdziałania przemy,
- l) rozwój oddziaływań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu świdnickiego poprzez współpracę z placówkami oświatowymi,
- m) przyjęcie nowego Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2024-2027, oraz wprowadzenie zmian w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (nowelizacja ustawy)
- n) praca nad przygotowaniem nowego „Powiatowego Programu Profilaktyczny w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą na lata 2025-2027”

ROZDZIAŁ V. WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

1. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Na terenie powiatu funkcjonują dwa domy pomocy społecznej przeznaczone dla osób niepełnosprawnych intelektualnie. Dom Pomocy Społecznej w Jaskulinie przyjmuje osoby dorosłe, natomiast Dom w Świebodzicach świadczy usługi dla dzieci i młodzieży.

Zgodnie z treścią art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.) starosta powiatu prowadzącego dom pomocy społecznej wydaje decyzje o umieszczeniu w domu, a w razie niemożności umieszczenia z powodu braku wolnych miejsc powiadamia osobę o wpisaniu na listę oczekujących oraz przewidywany termin oczekiwania na umieszczenie w domu pomocy społecznej.

Do tutejszego Centrum wpłynęło **8** wniosków z prośbą o umieszczenie w domu w Świebodzicach (3) i w Jaskulinie (5). Z uwagi na wolne miejsca i możliwość natychmiastowego umieszczenia wydano łącznie **5** decyzji o umieszczeniu, w tym 3 decyzje do placówki w Świebodzicach oraz 2 decyzje do placówki w Jaskulinie. Ponadto z uwagi na brak przesłanek ustawowych **1** osobie odmówiono przyjęcia (Jaskulin). Dwie osoby złożyły rezygnacje z ubiegania się o miejsce, w trakcie oczekiwania na umieszczenie. Wolne miejsca domach pozyskano wskutek zgonu mieszkańców, przeniesienia do innej placówki oraz zawiązania rodziny zastępczej dla jednego z podopiecznych.

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny. W stosunku do osób umieszczonych na podstawie skierowania wydanego przed 1 stycznia 2004 r. decyzje o odpłatności wydaje starosta właściwy ze względu na położenie domu.

W 2023 r. zobowiązanych do wnoszenia opłaty było 62 osób - 13 osób z Domu w Świebodzicach i 49 osoby z Domu w Jaskulinie.

W związku z waloryzacją świadczeń ZUS dokonano 39 zmian decyzji ustalającej wysokość opłaty dla mieszkańca domu pomocy społecznej. Weryfikacji sytuacji dochodowej dokonano na podstawie wywiadów środowiskowych przekazanych przez placówki.

2. ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY

Na terenie powiatu funkcjonuje ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Ośrodek jest jednostką wsparcia dziennego prowadzoną przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Świdnicy na zlecenie Powiatu Świdnickiego.

W roku 2023 wydano 6 decyzji o skierowaniu dla osób, które po raz pierwszy wystąpiły o skierowanie do domu. Miejsca pozyskano w związku z rezygnacją uczestników (6). W oparciu o sporządzone przez zespół wspierająco – aktywizujący indywidualne plany postępowania wspierająco – aktywizującego dla uczestników, koniecznym było wydanie 44 decyzji o skierowaniu na kolejny rok. Podpisano 1 porozumienie z Powiatem Jaworskim w którym Powiat Świdnicki wyraża zgodę na pobyt dzienny jednego uczestnika w Ośrodku Wsparcia w Jaworze. Wydano 1 decyzję odmowną do skierowania uczestnika do ŚDS z uwagi na brak zgody Powiatu Wrocławskiego.

Koszty prowadzenia Środowiskowego Domu Samopomocy w 2023 r. stanowiły kwotę **1 526 354,00 zł.** (dotacja Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego).

Z dniem 31 grudnia 2023 r. upłynął termin realizacji zadania publicznego z zakresu działalności na rzecz osób z niepełnosprawnością p.n.: „Prowadzenie na terenie powiatu świdnickiego Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi”. Z tych też powodów przeprowadzono i rozstrzygnięto konkurs na realizację ww. zadania przez okres od 01 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2028 r. Stosownie do zapisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie Zarząd Powiatu zlecił realizację ww. zadania Polskiemu Stowarzyszeniu na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Świdnicy, 58-105 Świdnica, ul. M. Kozara - Słobódzkiego 28.

3. MIESZKANIE TRENINGOWE

W 2023 r. na zlecenie powiatu prowadzone były działania zmierzające do usamodzielnienia osób niepełnosprawnych intelektualnie poprzez prowadzenie treningów:

- 1) kształtowania umiejętności w zakresie samoobsługi,
- 2) prowadzenia gospodarstwa domowego,
- 3) pełnienia funkcji społecznych,
- 4) wykorzystywania w sposób konstruktywny czasu wolnego.

Wykonawcą ww. działań było Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną koło w Świdnicy. Realizacja zadania została powierzona ww. podmiotowi po uprzednio przeprowadzonym konkursie. Projekt był realizowany w okresie od 23 sierpnia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. W projekcie wzięło udział 30 uczestników, będących uczestnikami Warsztatów Terapii Zajęciowej i Środowiskowego Domu Samopomocy w Świdnicy- PSONII Koło w Świdnicy. Działania na rzecz ww. grupy podopiecznych były realizowane przez 2 dni w tygodniu. Z przedłożonego przez Zleceniobiorcę sprawozdania z realizacji ww. zadania wynika, że przeprowadzone działania rozwinęły i wzmocniły kompetencje społeczne podopiecznych oraz przygotowały beneficjentów do funkcjonowania w życiu bez opieki rodziców/opiekunów przy wsparciu

asystentów- usamodzielnienie się ich jest długotrwałym procesem, a ich funkcjonowanie zawsze będzie wymagało wsparcia.

Całkowity koszt realizacji zadania w okresie od 23 sierpnia 2023 roku do 31 grudnia 2023 roku wyniósł **57 131,91 zł** z tego środki pochodzące z dotacji powiatu to kwota **54 240,00 zł**, środki własne podmiotu- **2 890,91 zł**. Zadanie zostało wykonane zgodnie z umową a środki finansowe pochodzące z budżetu powiatu zostały wykorzystane zgodnie z celem na który zostały przyznane.

4. ZAKŁADY OPIEKUŃCZO – LECZNICZE

Na podstawie porozumień zawartych pomiędzy powiatem świdnickim a Zakładem Leczniczo - Opiekuńczym dla Dzieci w Piszkowicach oraz Ośrodkiem Leczniczo- Rehabilitacyjnym w Kamieńcu w 2023 roku przebywało 3 dzieci. Odpłatność za wyżywienie i zakwaterowanie wynosiła **95 795,25 zł**.

5. ZADANIA NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI REALIZOWANE ZE ŚRODKÓW PFRON

Na zadania z zakresu rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami Powiat Świdnicki otrzymał kwotę **5.910.254 zł**, z tego na rehabilitację społeczną wykorzystano **5.632.334,56 zł** (w tym **3.244.560,00 zł** z przeznaczeniem na działalność WTZ w Mokrzeszowie, Świdnicy i Strzegomiu), na rehabilitację zawodową **277.919,44 zł**, co łącznie daje kwotę **5.910.254,- zł** jako środki wykorzystane.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych od wykorzystanych środków PFRON realizatorom zadań przysługuje prowizja w wysokości 2,5% na pokrycie kosztów obsługi zadań. **W 2023 r. była to kwota 147.756,35 zł.**

Na podstawie art. 35 a ust. 2. ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizuje PCPR natomiast zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej PUP. Wobec powyższego sprawozdanie szczegółowo odnosi się do zadań realizowanych przez PCPR, a ich przebieg przedstawia się następująco:

1) dofinansowanie uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych;

Na dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych Rada Powiatu w Świdnicy przeznaczyła kwotę **321.860,00 zł**. W trakcie roku przyjęto **555** wniosków osób niepełnosprawnych i ich opiekunów o dofinansowanie turnusu rehabilitacyjnego. Szczegółowe rozliczenie zadania obrazuje poniższa tabela.

Rodzaj zadania	Liczba złożonych wniosków	Liczba osób które uzyskały dofinansowanie/ skorzystały	Wysokość wydatkowanych środków PFRON na turnusy rehabilitacyjne w zł	Wysokość środków PFRON określona uchwałą Rady Powiatu (w zł)
Dofinansowanie do uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych	403	208/186	321.860,00	321.860,00

Tabela nr 6

Wśród osób, które skorzystały z dofinansowania należy wymienić:

- 1) dorosłe osoby niepełnosprawne – 119 osób,
- 2) dorosłe osoby niepełnosprawne z ZPCH – 1 osoba,
- 3) opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych – 45 osób,
- 4) dzieci i młodzież niepełnosprawną – 11 osób,
- 5) opiekunów dzieci i młodzieży niepełnosprawnej – 10 osób.

Pozostałe wnioski nie uzyskały dofinansowania z następujących powodów:

- zgon wnioskodawcy po przyznaniu dofinansowania (1 wniosek),
- rezygnacja wnioskodawcy z uzyskanego dofinansowania (21 wniosków),
- odmowa przyznania dofinansowania dla osób, które uzyskały pomoc w 2021 i 2022 roku (195 wniosków).

2) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnościami;

Na realizację ww. zadania Rada Powiatu w Świdnicy przeznaczyła środki w wysokości **683 904,96 zł.** na:

a) likwidację barier architektonicznych:

W 2023 r. przyjęto 24 wnioski osób niepełnosprawnych o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, złożonych na kwotę **518.049,86 zł**, z czego ostatecznie rozliczonych zostało 19 umów na łączną kwotę **234 253,40 zł**. Różnica między pozytywnie rozpatrzonymi wnioskami a liczbą zawartych umów wynika z rozwiązania umowy za porozumieniem stron (1 wnioskodawca zrezygnował z realizacji zadania po podpisaniu umowy).

Pozostałe wnioski nie uzyskały dofinansowania z następującego powodu:

- zgon wnioskodawcy (1 wniosek),
- rezygnacja wnioskodawcy z dofinansowania z powodu braku środków finansowych na wkład własny (1 wniosek),
- niezupelnienie wniosku w wyznaczonym terminie (1 wniosek).

b) likwidację barier technicznych i w komunikowaniu się:

W 2023 r. złożono **89** wnioski złożonych na kwotę **548.328,36 zł** na likwidację barier technicznych oraz **29** wnioski złożonych na kwotę **88.082,21 zł**, na likwidację barier w komunikowaniu się. Spośród 118 wniosków 111 zostało rozpatrzonych pozytywnie.

Pozostałe wnioski nie zostały zrealizowane z uwagi na:

- zgon wnioskodawcy po podpisaniu umowy (2 wnioski),
- zgon wnioskodawcy po złożeniu wniosku (1 wniosek),
- wnioskodawca nie spełniał warunków określonych kryteriami dofinansowania ze środków PFRON (2 wnioski),
- wnioskodawca wycofał wniosek po jego złożeniu (1 wniosek),
- rezygnacja wnioskodawcy po złożeniu wniosku (4 wnioski),
- wnioskodawca nie uzupełnił wniosku w terminie (1 wniosek),
- rozwiązanie umowy, wnioskodawca nie zakupił sprzętu w wyznaczonym terminie (2 wnioski).

Podsumowując w 2023 r. w trakcie roku zrealizowano:

- 19 umów na dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych na kwotę 234.253,40 zł,
 - 24 umów na dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się na kwotę 52.869,73zł
 - 81 umów na dofinansowanie do likwidacji barier technicznych na kwotę 396.781,83zł.
- Rozliczenie środków PFRON obrazuje tabela nr 7.

Rodzaj zadania	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków pozytywnie rozstrzygniętych/zrealizowanych	Wysokość środków finansowych PFRON wykorzystanych na realizację zadania (w zł)	Wysokość środków finansowych PFRON określona uchwałą Rady Powiatu (w zł)
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych u indywidualnych osób niepełnosprawnych	24	20/19	234 253,40	683.904,96
Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się osób niepełnosprawnych	29	26/24	52.869,73	
Dofinansowanie likwidacji barier technicznych osób niepełnosprawnych	89	85/81	396.781,83	
		RAZEM	683.904,96	

Tabela nr 7

3) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnościami;

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadania składa się wnioski o zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej.

Przyjęto **6** wniosków na kwotę **24.076,00 zł**. Zgodnie z przyjętymi i zatwierdzonymi przez Zarząd Powiatu kryteriami dofinansowaniu podlegały wszystkie złożone i kompletne wnioski. W ramach posiadanych środków finansowych PFRON, 6 wniosków zostało pozytywnie rozpatrzonych. Reasumując zrealizowano 6 umów na kwotę **16.717,63 zł**. Rozliczenie środków PFRON obrazuje tabela nr 8.

Rodzaj zadania	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków pozytywnie rozstrzygniętych/zrealizowanych	Wysokość środków PFRON wykorzystanych na realizację zadania (w zł)	Wysokość środków PFRON określona uchwałą Rady Powiatu (w zł)
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	6	6/6	16.717,63	16.717,63

Tabela nr 8

4) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze;

Zgodnie z uchwałą Rady Powiatu w Świdnicy na realizację powyższego zadania przekazano kwotę **1.365.291,97 zł.**

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadania składa się wnioski o zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej.

Przyjęto 16 indywidualnych wniosków ON na zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny. 13 wniosków zostało rozpatrzonych pozytywnie. Na podstawie zrealizowanych umów wypłacono dofinansowania na kwotę **52.632,15 zł.** Dofinansowaniu podlegały: sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem, drabinki gimnastyczne, rower stacjonarny, różnego rodzaju sprzęt do integracji sensorycznej (np. hamaki terapeutyczne, piłki i wałki sensoryczne). Jeden wniosek został rozpatrzony negatywnie z uwagi na brak podstaw, dwa wnioski dotyczyły innego zadania.

W ramach zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyjęto **647** wniosków. Dofinansowanie wypłacone ze środków PFRON otrzymało **475** osób na łączną kwotę **1.312.659,82 zł.**

172 wnioski rozpatrzono negatywnie. Wyjaśnieniem ww. sytuacji są następujące okoliczności: odmowa dofinansowania z uwagi na wyczerpanie się puli środków finansowych przeznaczonych na realizację ww. zadania – 161 wniosków, odmowa dofinansowania z uwagi na przekroczenie kryterium dochodowego – 2 wnioski, w 3 przypadkach dofinansowanie anulowano z uwagi na niedostarczenie dokumentów rozliczeniowych, 1 osoba zmarła po rozpatrzeniu wniosku, 2 osoby nie uzupełniły braków w wyznaczonym terminie, 2 osoby zrezygnowały po złożeniu wniosku, 1 wniosek z uwagi na miejsce zamieszkania osoby został przekazany do innego powiatu. Rozliczenie środków PFRON obrazuje tabela nr 9.

Rodzaj zadania	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków pozytywnie rozpatrzonych i zrealizowanych	Wysokość środków PFRON wykorzystanych na realizację zadania (w zł)	Wysokość środków PFRON określona uchwałą Rady Powiatu (w zł)
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla indywidualnych osób niepełnosprawnych	16	13	52.632,15	1.365.291,97
Dofinansowanie do zaopatrzenia ortopedycznego i środków pomocniczych	647	475	1.312.659,82	
Razem			1.365.291,97	

Tabela nr 9

6. REHABILITACJA ZAWODOWA- dane z PUP

Na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej zgodnie z Uchwałą Rady Powiatu przeznaczono kwotę **277.919,44 zł**. Środki te przeznaczono na:

- a) wyposażenie **5** stanowisk pracy zorganizowanych dla osób niepełnosprawnych – 232.200,- zł,
- b) jednorazowe dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej, rolniczej lub podjęcia działalności w formie spółdzielni socjalnej dla **1** osoby – **45.000,-zł**,
- c) finansowanie wydatków na instrumenty rynku pracy określone w ustawie o promocji w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu dla **1** osoby – **719,44 zł**.

7. PROGRAM CELOWY „ AKTYWNY SAMORZĄD”

W 2023 r. powiat świdnicki kontynuował realizację programu „Aktywny samorząd”. Program skierowany był do osób z niepełnosprawnością, a jego głównym celem było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i dostępie do edukacji. Na realizację programu w 2023 r. otrzymano **483 991,49 zł**.

W ramach ww. kwoty, zgodnie z zapisami umowy, realizator zadania otrzymał środki finansowe na jego obsługę, promocję i ewaluację programu.

Zgodnie ze zmianami w procedurach realizacji programu, wprowadzonymi Uchwałą nr 71/2016 Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z dnia 7 grudnia 2016r., termin realizacji programu został przedłużony do dnia 15 kwietnia 2024 r. Wobec powyższego środki finansowe przekazane na realizację programu nie zostały na dzień sporządzenia sprawozdania rozliczone.

W ramach ww. zadania złożonych zostało 85 wniosków, z czego 75 zostało rozpatrzonych pozytywnie. 7 wniosków otrzymało negatywną weryfikację formalną, 1 osoba zrezygnowała z ubiegania się o pomoc przed rozpatrzeniem wniosku, natomiast 2 osoby zmarły przed wydaniem decyzji.

Na dzień 31 grudnia 2023r. podpisano 74 umowy, z czego zrealizowano 54. Łączna kwota wypłat to 338 304,00 zł. Pozostała kwota przyznana przez PFRON, zgodnie z założeniami programu, będzie wydatkowana do 15 kwietnia 2024 r. Wykorzystanie środków PFRON obrazuje tabela nr 10.

Nazwa programu	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków rozpatrzonych pozytywnie/ zrealizowanych na dzień 31.12.2023 r.	Wysokość środków PFRON wykorzystanych na realizację zadania na dzień 31.12.2023 r. (w zł)	Wysokość środków PFRON (w zł) na merytoryczny zakres
Program „Aktywny samorząd” I i II moduł	85	74/54	338.304,00	456.743,60

Tabela nr 10

W ramach programu udzielono następujących form pomocy:

Moduł I:

- a) 1 osoba otrzymała pomoc w zakupie oraz montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
- b) 1 osoba otrzymała pomoc w uzyskaniu prawa jazdy,

- c) 17 osób uzyskało pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
- d) 1 osoba uzyskała pomoc do szkolenia z obsługi nabytego sprzętu elektronicznego,
- e) 4 osoby uzyskały pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- f) 3 osoby uzyskały pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka o napędzie elektrycznym,
- g) 6 osób otrzymało pomoc do oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego lub do zakupu skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- h) 3 osoby uzyskały pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (na co najmniej III poziomie jakości),
- i) 1 osoba uzyskała pomoc do utrzymania sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (na co najmniej III poziomie jakości),
- j) 2 osoby otrzymały pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej, tj. dofinansowanie kosztów pobytu dziecka w przedszkolu.

Moduł II: 35 wniosków na pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

8. WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Na dzień 31.12.2023 r. na terenie powiatu świdnickiego funkcjonowały 3 warsztaty terapii zajęciowej o łącznej ilości miejsc 110.

Pierwszy z nich działający w Mokrzeszowie. Większość uczestników to osoby z niepełnosprawnością intelektualną, jednakże u wielu z nich występują liczne niepełnosprawności sprzężone. Drugi warsztat jest prowadzony przez Stowarzyszenie „Bliżej Ciebie” przy Zespole Szkół Specjalnych - Warsztat Terapii Zajęciowej w Świdnicy. Ostatnim z utworzonych i działających na terenie naszego powiatu jest Warsztat Terapii Zajęciowej w Strzegomiu. Organem prowadzącym jest Gmina Strzegom.

W 2023 r. całkowity koszt funkcjonowania warsztatów stanowił kwotę **3.760.028,- zł** z tego środki PFRON – **3.244.560,- zł** środki finansowe powiatu **360.508,- zł**, środki własne podmiotów prowadzących WTZ **154.960,- zł**.

9. POTRZEBY W ZAKRESIE WSPARCIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

- 1) Zwiększanie dostępności osób z niepełnosprawnościami, w szczególności dla osób zaburzonych psychicznie, do różnych form wsparcia dziennego.
- 2) Prowadzenie ścisłej współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie wprowadzania nowych form wsparcia na rzecz osób z niepełnosprawnościami.
- 3) Upowszechnianie informacji o działaniach realizowanych na rzecz osób z niepełnosprawnościami.
- 4) Realizacja zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób z niepełnosprawnościami oraz programów celowych PFRON.
- 5) Kontynuowanie działań zmierzających do usamodzielniania się osób niepełnosprawnych intelektualnie.

ROZDZIAŁ VI. PROJEKTY KONKURSOWE

KONKURS „ZROZUMIEĆ DZIECKO – LOKALNIE”

W ramach konkursu „Zrozumieć Dziecko – lokalnie” realizowanego przez Fundację EY. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy złożyło wniosek na organizację szkolenia

dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz specjalistów pracy z rodziną, którzy pracują z rodzinami zastępczymi. Mając na uwadze wymogi dotyczące liczebności grupy szkoleniowej PCPR w Świdnicy zaprosił do współpracy koordynatorów i specjalistów bezpośrednio pracujących z rodzinami zastępczymi z powiatów sąsiednich - powiatu jaworskiego i strzelińskiego. Między organizatorami zostało podpisane porozumienie gwarantujące udział w szkoleniu pracowników ww. powiatów (7 osób). Szkolenie odbyło się 28 marca 2023 r. i wzięło w nim udział 17 osób.

ROZDZIAŁ VII. POMOC NA RZECZ REPATRIANTÓW

W oparciu o zapisy art. 17 ust. 6 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (t.j. Dz. U. z 2022, poz. 1105) do Tutejszego Centrum w 2023 roku wpłynęła 1 decyzja Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji w sprawie przyznania pomocy repatriantowi i jego członkom najbliższej rodziny. Z uwagi na brak środków w budżecie państwa wypłata pomocy została przez Wojewodę Dolnośląskiego przesunięta na kolejny rok.

W uwagi na ograniczenia budżetowe w roku 2022, w roku sprawozdawczym Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu przekazał środki w wysokości **51.085,39 zł**, co umożliwiło wypłatę pomocy, która nie została wówczas zrealizowana.

ROZDZIAŁ VIII. KARTA POLAKA

Stosownie do zapisów ustawy o Karcie Polaka (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 192) starosta właściwy ze względu na miejsce pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej osoby uprawnionej do otrzymania świadczenia pieniężnego, dokonuje wypłaty ww. świadczeń przyznanych przez Wojewodę. W roku 2023 Tutejsze Centrum dokonało wypłat 123 świadczeń dla 12 osób i 2 członkom ich rodziny, na kwotę **128.259,00 zł oraz koszty obsługi w wysokości 2 726,66 zł.**

ROZDZIAŁ IX. POMOC CUDZOZIEMCOM

Zgodnie z art. 93 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) pomoc dla cudzoziemców jest realizowana w ramach indywidualnego programu integracji, uzgodnionego między powiatowym centrum pomocy rodzinie a cudzoziemcem. W 2023 r. do PCPR wpłynęły 3 wnioski cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej ochronę uzupełniającą, w tym jeden przekazany przez Powiat Wrocławski w związku ze zmianą miejsca zamieszkania cudzoziemca i jego rodziny. Wysokość wypłaconej pomocy od początku roku wynosiła **57.420,00 zł** i objęła 76 świadczeń dla 11 osób, w tym cudzoziemców, którzy wniosek złożyli w 2022 roku, a harmonogram wypłat obejmował rok sprawozdawczy. Wszystkie osoby otrzymujące pomoc są pochodzenia białoruskiego.

Rozdział X. KONTROLE PRZEPROWADZONE PRZEZ PCPR

1) Warsztaty Terapii Zajęciowej

W oparciu o zapisy rozporządzenia w sprawie warsztatów terapii zajęciowej przeprowadzono kontrole trzech warsztatów terapii zajęciowej: Warsztatów Terapii Zajęciowej w Mokrzeszowie, Strzegomiu i Świdnicy. Przeprowadzone kontrole miały na celu sprawdzenie prawidłowości funkcjonowania warsztatów pod względem merytorycznym oraz finansowym. Kontrolą objęto okres od stycznia do grudnia 2021 roku. W trakcie kontroli nie stwierdzono uchybień.

2) Zadania realizowane ze środków PFRON

Przeprowadzono kontrole umów realizowanych ze środków PFRON, w tym skontrolowano:

- 5 umów z zakresu dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych z roku 2022,
- 6 umów z zakresu dofinansowania do likwidacji barier w komunikowaniu się z roku 2022,
- 15 umów z zakresu dofinansowania do likwidacji barier technicznych z roku 2022,
- 6 umów dotyczących dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego z 2022 roku.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono żadnych uchybień.

Ponadto skontrolowano 14 umów zawartych w roku 2022 w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd”. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień.

3) Rodziny zastępcze

W roku 2023 r. przeprowadzono 12 kontroli w środowisku zamieszkania rodzin zastępczych w oparciu o zapis art. 38 b ustawy o wspieraniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz wydanego przez Zarząd Powiatu upoważnienia dla dyrektora PCPR do kontroli rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka.

Rozdział XI. KONTROLE ZEWNĘTRZNE W PCPR

W 2023 r. w PCPR odbyły się 3 kontrole tj.:

- 1) Archiwum Państwowego we Wrocławiu w dniu 31 maja 2023 r. w zakresie postępowania z materiałami archiwalnymi oraz dokumentacji niearchiwalnej. W ramach kontroli wydano zalecenia pokontrolne.
- 2) Wojewody Dolnośląskiego – w dniach 26-27 października 2023 r., tj. kontrola kompleksowa w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Świdnicy, mieszczącym się przy ul. Żeromskiego 16/8, funkcjonującym w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy za okres 01 stycznia 2022 r. do 26 października 2023 r. W ramach kontroli uzyskano ocenę pozytywną, bez zaleceń.
- 3) Wojewody Dolnośląskiego – w dniach 29 – 30 listopada 2023 r., tj. kontrola kompleksowa w Starostwie Powiatowym w Świdnicy w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy za okres od 01 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. Do dnia sporządzenia sprawozdania nie uzyskano protokołu kontroli.

Rozdział XII. ORGANIZACJA PCPR

Na dzień 31 grudnia 2023 roku w PCPR zatrudnionych było 33 osoby na 31,75 etatach.

Działalność jednostki prowadzona jest w następujących obiektach:

1. Świdnica ul. Wałbrzyska 15- siedziba główna,
2. Świdnica ul. Żeromskiego 16- siedziba OIK + mieszkanie interwencyjne,
3. Świebodzice ul. Aleje Lipowe 1- siedziba mieszkania chronionego,
4. Świdnica ul. Parkowa 2 -archiwum zakładowe.

Środki finansowe na funkcjonowanie jednostki wyniosły **3 207 350,40 zł** (w tym wynagrodzenia, media, usługi, materiały biurowe, koszty szkoleń, wyjazdów służbowych, wyposażenie).

Rozdział XIII. POTRZEBY JEDNOSTKI

- 1) pozyskanie dodatkowej przestrzeni na potrzeby archiwum (działalnie wdrożone do realizacji w 2024 r.),
- 2) zwiększenie dostępności siedziby jednostki (w tym wymiana dźwigu na windę) dla osób ze szczególnymi potrzebami, (działalnie wdrożone do realizacji w 2024 r. , opracowano dokumentację projektową i uzyskano pozwolenie na budowę),
- 3) organizacja ruchu na parkingu przy obiekcie jednostki przy ul. Wałbrzyskiej 15 w Świdnicy (zadanie wdrożone do realizacji na 2024 r.),
- 4) remont pokrycia dachowego na budynku gospodarczym- siedziba przy ul. Wałbrzyskiej,
- 5) założenie fotowoltaiki- siedziba przy ul. Wałbrzyskiej,
- 6) remont sanitariatów w siedzibie przy ul. Wałbrzyskiej,
- 7) remont sanitariatów, podłóg, wymiana drzwi wewnętrznych oraz doposażenie gabinetów specjalistów w siedzibie przy ul. Żeromskiego.